

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

LETO XLIII. — VOL. XLIII.

NO. 4

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY MORNING, JANUARY 5, 1940

MURPHY JE BIL IMENOVAN NA VRHOVNO SODNIJO

Washington, D. C., 4. jan. — Generalni zvezni pravnik Frank Murphy je bil danes imenovan za predsednika Rooseveltovega sodnega sveta. V tem poročilu izjavlja odbor, da predsednik CIO, John L. Lewis ni komunist, niti ne simpatizira s komunisti. Enako je odbor pronašel, da voditelj v večini CIO unijah niso komunisti. Toda odbor pa trdi, da prevladuje v 11 izmed 48 SIO unijah komunističen duh in nekateri člani v teh unijah so celo prav delovni komunisti. V večini teh CIO unijah so iskreni ameriški delavci, trdi odbor v svojem poročilu, ki si skušajo izboljšati svoje življenje in to na postaven ameriški način.

Delo tega odbora je pri kraju, razen če kongres dovoli nov denar za nadaljno delo. Odbor priporoča kongresu, naj ne ukine ta odbor, ker je važen in je odkril mnogo tajnega delovanja tujezemskih elementov v tej deželi.

Murphy ne kadi in ne pije ter ga smatrajo prijatelji kot sovražnika za absolutnega poštenjaka. V posebni časti ima Murphy sv. pišmo, ki mu ga je dala njegova mati, ko je bil še mlad dečko in še zdaj vsak večer bere po en odstavek iz njega.

Na njegovo mesto kot generalnega zveznega pravdnika je nekoč imenoval Robert H. Jackson, dosedanjega generalnega solitorja, ki je bil rojen 13. februarja 1892 v Spring Creek, Pa.

Dalje je imenoval Roosevelt sledeče poslanke: James H. R. Cromwell za Kanado, John C. Dahy za Belgijo in Luksemburg, George S. Messersmith za Kubo, R. Henry Norweb iz Cleveland, O. za Peru, Robert M. Scotten za republiko Dominic.

Sovražniki so postali prijatelji pri pivu

Buenos Aires, Argentina. — V tukajšnji pristanišče je dospela angleška križarka Achilles, ki je igrala vlogo v boju z nemško bojno ladjo Graf Spee 13. decembra. Ko so prišli angleški mornarji na kopno in se podali v gostilno na čašo piva, so našli tam nemške mornarje z ladje Graf Spee. Ni vzelo dolgo in oboji so se objemali za mizo in si nazdravljali. Kar težko so se ločili, ko so se morali nemški mornarji posloviti. Ker so internirani, morajo biti namreč vsako noč pred polnočjo v svojih bivališčih.

NACIJI NE POSLUŠAJO

Berlin. — Nemška vlada je ukazala vsem lastnikom restavrantov in gostiln, da morajo na ves glas odpreti radio aparate, kadar se oznanjuje razna poročila. Vsi gostje morajo pa poslušati. Vladni uradniki so namreč opazili, da se gostje ne zmenijo dosti za radijska poročila.

Priridev za cerkev

Altarno društvo fare sv. Vida bo začelo z 14. januarjem ob poltretji popoldne z enakim pririditvijo, kakor se vrši vsak petek pod novo cerkvijo. Cenjeno občinstvo se že sedaj opozarja na to.

Demokratska seja

Danes zvečer ob osmih se vrši seja Demokratskega kluba 23. varde v Knausovi dvorani. Vabljeni ste vsi demokratje 23. varde, da se udeležite.

Teta štorklja

Pri družini Mr. in Mrs. Joseph Knaus, 10713 Prince Ave. se je oglasila štorklja in prinesla lepo božično darilo, krepkega sinčka. Mamica je hči dobro poznane družine Frank Magdalene, 10713 Prince Ave. Čestitamo!

Velika večina v CIO ni komunistična

Washington, 3. jan. — Diesov preiskovalni odbor je napravil uradno poročilo kongresu o svojem delovanju. V tem poročilu izjavlja odbor, da predsednik CIO, John L. Lewis ni komunist, niti ne simpatizira s komunisti. Enako je odbor pronašel, da voditelj v večini CIO unijah niso komunisti. Toda odbor pa trdi, da prevladuje v 11 izmed 48 SIO unijah komunističen duh in nekateri člani v teh unijah so celo prav delovni komunisti. V večini teh CIO unijah so iskreni ameriški delavci, trdi odbor v svojem poročilu, ki si skušajo izboljšati svoje življenje in to na postaven ameriški način.

Delo tega odbora je pri kraju, razen če kongres dovoli nov denar za nadaljno delo. Odbor priporoča kongresu, naj ne ukine ta odbor, ker je važen in je odkril mnogo tajnega delovanja tujezemskih elementov v tej deželi.

Nemci vidijo splošno vojno radi Finske

Berlin. — Nemški narod je prvič dobil namigljaj, da nastane radi Finske še lahko splošna svetovna vojna. Nemško časopisje, ki je pod kontrolo vlade, se strinja z ruskimi napadi na Anglijo in Francijo radi pomoči Finski. Nemško časopisje sicer ne pravi direktno, da bo šla Nemčija Rusiji na pomoč na finski fronto, toda iz preteklosti se sodi, da je to komentiranje nemškega časopisja priprava, da bo Nemčija podprla Rusijo v boju s Finsko.

Toliko pa omenja nemško časopisje, da bo Nemčija prisiljena storiti korake, če bodo zavzeli poslali vojaško pomoč Finski. Dalje svari nacija Norveško in Švedsko, da bosta prelomili svojo nevtralnost, če bosta dovolili Angliji in Franciji pošiljati orožje in municijo preko tega ozemlja na Finsko.

Angleška Hitlerjeva prijateljica je doma

Folkestone, Anglija. — Unity Unity Freeman-Mitford, angleška plemkinja in oboževalka Adolfa Hitlerja je prišla domov iz Nemčije. Na ladjo in z ladje so jo morali ne steti na nosilih. Splošno se govori, da ima dekle v vratu rano, o kateri se ne ve natančno, kje jo je dobila, na vsak način pa neke v Nemčiji. Nekateri pravijo, da se je sama ustrelila potem, ko se je skregala s Hitlerjem. Njen oče, Lord Mitford je izjavil, da ga ni nič sram, da je bila njegova hči taka prijateljica Hitlerja.

Zakonca nista vedela, da imata otroka

Manchester, Anglija. — Tukaj se je zgodil slučaj, ki je morda edini te vrste na svetu. Zakonca Green sta namreč dobila otroka, pa ga niti pričakovala nista. Ernest Green je povedal, da se je neke noči zbudil in je videl, da leži pri ženi novorojeno dete, ki ga je žena rodila, ne da bi o tem kaj vedela. Otrok je umrl, ker ni dobil takoj pozornosti.

Poroka

V soboto ob devetih se vrši v cerkvi sv. Vida poroka Miss Elizabeth Alice Kosmač, hčerka Mr. in Mrs. Louis Kosmač, 6219 Carl Ave. in Mr. Joseph Smoleta, 5806 Bonna Ave. Vse najboljše v novem stanu!

Policija na pomoč

Porterville, Cal. — Tukajšnji policijski načelnik Lee Martin je spoznal, da mora biti nazadnje policija za vse na razpolago. Neka mati je peljala svojega devetletnega sina k zobozdravniku, da mu izdere zob. Dve uri sta se metala mati in zdravnik s fantom, pa nista mogla do zoba. Končno se je mati spomnila, da ima fant grozen strah pred policijo. Telefonirala je po policijskega načelnika, ki je takoj prišel. Fant je sedel potem na stolu, kot bi ga prihl.

Rusija je v nevarnosti, da prekinejo z njo vse države diplomatske zveze

Paris. — Zadnje čase se kaže, da bo izgubila vojna na Finskem vso pozornost Evrope in da vse gleda na Rusijo, kdaj bo ostala popolnoma osamljena, brez vsakih diplomatskih zvez z drugimi deželami. Moskva že čuti, da so se začele obračati od nje razne evropske države. Anglija je že odpoklicala svojega zastopnika, ki se najbrže ne bo več vrnil v Moskvo. Francoski poslanik bo najbrže v kratkem dobil povelje, naj pride domov. Mussolini je že zapovedal svojemu poslaniku, naj se javi doma.

Iz Bucharesta se poroča, da je Italija povedala nemškemu zunanjemu ministru, da bo Italija takoj nastopila, če pride Stalin na romunsko mejo. To pomeni, da je dobila Nemčija migljaj, naj sporoči v Moskvo, da drži roke proč od Balkana, sicer je v nevarnosti rimsko-berlinska os.

Listnica uredništva

M. K. — V stari domovini so nas učili, da je pet delov sveta: Evropa, Azija, Afrika, Avstralija in Amerika. Po najnovjšem pa učijo, da imamo sedem kontinentov ali večjih zemeljskih celin: Evropa, Azija, Afrika, Avstralija, Severna Amerika, Južna Amerika in Antarktika. Trdijo, da sta Ameriki dve celini, ker ju loči Panamski prekop. Antarktika (Antarctica) je pa ozemlje okrog južnega tečaja, ki ga geografi smatrajo kot kontinent.

Zakrajškovi koledarji

Pogrebni zavod Frank Zakrajšek ima lepe koledarje. Kdor ga hoče imeti, naj se zgleda na 6016 St. Clair Ave.

Bivši clevelandski komunist obtožen sabotaže

Washington, D. C. — Generalni pravnik Frank Murphy je obtožil pred federalno distriktno sodnijo vojaške špijonaže bivšega Clevelandčana, komuniste Israhela Amterja. Obenem s Amterjem je obtoženih še sedem drugih komunistov in tri trgovske hiše, ki so imeli komunistične zveze.

S tem je generalni pravnik odprl splošno gonjo proti vohonom in tujezemskim propagandistom v Zedinjenih državah. Leta 1930 se je bil Amter vrnil v Cleveland, kjer so mu lokalni komunisti priridili več banketov. Prav takrat je prišel Amter iz newyorške ječe, kjer je predsedel šest mesecev radi izgrediv brezposelnih v New Yorku, kjer je prišlo do pobojev. Leta 1928 je bil spoznan krivim enakega prestopka v Martins Ferry, O. Istega leta je bil aretiran tudi v Clevelandu, ker je hotel razbiti shod Kerenskiyevih pristašev v Masonic dvorani.

Odbor "Slavčkov"

Mladinski pevski zbor "Slavčki" ima za letošnji sledeči odbor: Predsednik Joseph Trebec, podpredsednica Rose L. Erste, tajnica Julia Peternel, 1383 E. 55th St., blagajničarka Anna Cirnski, zapisničarka Josephine Petrič, nadzorni odbor: Ema Drobnič, Antonia Mihevc in Mr. Sterle; zastopnika za skupne zборе Mrs. Rose Erste in Mr. Sterle; gospodarski odbor Mr. Kure, Mr. Zupan in Mr. Birtič. Pevske vaje so vsako nedeljo od 10 do 12 dopoldne. Pevovodja Mr. L. Seme; mesečne seje vsak 3. torek v sobi št. 2 SND.

Kegljačice vabijo

Naše vrle kegljačice od društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ vabijo na plesno veselico 6. januarja v Twilight Ballroom. Trebarjev orkester bo hladil vaše podplate, dekleta vam bodo pa postregla z jedajo in pijačo. Najboljša zabava je vsakemu garantirana.

Zaroka

Mr. in Mrs. Terček Sr. iz 15621 Holmes Ave. naznanjata, da se je zaročila hčerka Amalia z Mr. Valentinom Habbjan, sinom Mrs. Mary Habbjan, 17203 Grove-wood Ave. Oba sta dobro poznana člana cerkvenega kluba prijatelj Marije Vnebovzete v Collinwoodu. Naše čestitke!

S finsko patroljo pri 41 pod ničlo

Časnikarski poročevalec Aldridge poroča o doživljajih s finsko patroljo na severni finski fronti, da si vsaj malo lahko predstavljamo v kakšnih okoliščinah se bije boj v arktičnih krajih za dom in za svobodo.

"Zunaj kaže toplomer 41 stopinj pod ničlo in obeta se snežni vihar. Čepimo v šotoru poveljnika, ki zapoveduje armadi 250 milj severno od arktičnega pasu. Finci so veseli, čeprav ta mraz tudi zanje ni piknik. Dve miljii vstran leže ruske čete, ki jim pomori mraz prav toliko kot finske patrolje. Tak mraz je, da sapa iz ust zmrzne prej, ko se more dvigniti. Nos je znotraj kepa ledu. Opazoval sem finsko patroljo, ki se je odpravljala na poizvedbo. Preko svoje uniforme so si nataknili še jumperje, ovili noge v volnene krpe preko treh parov nogavic. Vrh tega so si obuli čevlje iz usnja severnega jelena. Preko mečev so si

ovili še volnene široke ovoje in si nataknili kožuh iz medvedje kože, ki jim je segal do gležnjev. Noge so vtaknili v smučke, priostrene na obeh koncih. Trije možje so vzeli puške, četrti pa avtomatično strojnico, ki so jo bili vzeli Rusom.

"Pa so se izgubili v mraku. Čeprav je bilo poldne, pa ni bilo sonca. Okrog poldne je tukaj samo nekaj svetlobe, sicer je ves dan temno. Kadar pa sije luna, je skoro svetlo ko podnevi. "Šel sem s poročnikom K. na ogled. Na smučkah sva drsela na 15 milj oddaljeni hrib. Od tukaj do ruske linije je dve miljii. Poslali so proti nam bojne tanke in mi smo jih mirno počakali," je pripovedoval poročnik. "Ko so prišli bližje, smo jim dali s hriba, uničili en tank, ostali so jo udarili nazaj."

Komaj je poročnik to izgovoril, je prekinilo smrtno tišino ostro streljanje. Najbrže so na

VLADNI IZDATKI BODO ZOPET SILNO VELIKI

Washington, D. C., 4. jan. — Predsednik Roosevelt je predložil kongresu proračun za fiskalno leto, ki se prične 1. julija 1940. Vladni izdatki so proračunani na ogromno vsoto \$8,424,000,000, ki so pa za \$675,000,000 manjši kot v tekočem letu. Roosevelt računa, da bo vlada dobila v davkih \$6,150,000,000, torej bodo izdatki večji in tako bo šla vlada v svoj 11. zaporedni deficit.

Obenem je predsednik priporočil, da kongres razpiše nove davke za narodno obrambo v vsoti \$460,000,000, kar bi se pobiralo, če bo kongres to odobril leta 1941. Ta davek naj bi se dobil od dohodkov, zemljišča in davka na dediščine.

To je zadnji proračun, ki ga je Roosevelt predložil kongresu, razen če bo zopet izvoljen. Prihodnji proračun bo predložil bodoči predsednik enkrat po 20. januarju 1941.

Odkrite sleparije pri mestu

Ze več kot dve leti so državni pregledovalci pregledovali knjige in račune pri mestnem utilitetnem oddelku. Prišli so na sled, da je bilo mesto osleparjeno za tisoče in tisoče dolarjev pri nakupu premoga. Sled gre prav iz mestnega urada pa do premogovnih družb. Sleparija se je vršila na ta način, da so dobivale družbe ceno za boljši premog kot so ga dovažale v Cleveland. Natančna vsota, za katero je bilo mesto oškodovano še ni znana. Najbrže gre za najmanj \$100,000. Toda na podlagi te preiskave je podal včeraj svojo odpoved glavni inženir Leroy A. Quayle.

Društvo št. 477 SNPJ

Društvo "Na Jutrovem" št. 477 SNPJ je izvolilo za letošnje sledeči odbor: Predsednik Peter Segulin, podpredsednik Mike Ludvik, tajnik Gašper Segulin, 10709 Prince Ave., zapisničnik Frank Hribar, blagajnik Joe Bartol, bolniški nadzornik Mike Ludvik, nadzorniki John Samsa, John Gril, John Lavrenčič.

Zadušnica

V soboto 6. januarja ob sedmih se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pok. Frances Russ, tridesetdnevnic. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Finci so ugrabili Rusom veliko vojnega materiala

Finci zasledujejo ostanke 163. ruske divizije. — Novozapadli sneg je pokril trupla padlih ruskih vojakov, kjer bo njih počivališče do spomladi. — Finci so imeli le malo izgub.

Helsinki, 4. jan. — Finske patrolje na smučkah zasledujejo ostanke 163. ruske divizije, ki so jo Finci razbili ob jezeru Kianta. Finsko poveljstvo poroča, da je kakih 2,000 ruskih vojakov uteklo čez zamrznjeno jezero. Ti vojaki so gotovo izgubljeni in bodo ali zmrznili ali umrli od lakote, če jih finske patrolje ne najdejo v par dneh. V ruski diviziji je bilo do 17,000 mož. Ko so prišli finski vojaki drugo jutro na bojišče, so jim tisoči kupčki novopadlega snega kazali, kje leže mrtvi ruski vojaki. Te bo nemo goče pokopati do spomladi. Vse kaže, da je za to zimo vojna na tem sektorju končana.

Sicer pa to ni bila zmaga ene bitke, ampak so se vršili manjši boji skoro tri tedne. Finci so napadali rusko divizijo in se počasi umikali. Rusi so pritiskali za njimi in šli kot slepi v nastavljen past. Finci so divizijo počasi obkolili in ko so ji odrezali vsak izhod, so počakali, da je pošel Rusom ves življenjski in potem so jih šele napadli. Pri vseh teh bojih so izgubili Finci samo 100 mož.

250,000 jih je ponudilo svojo kri

London. — Angleško sanitetno poveljstvo poroča, da se je dozda priglasilo že 250,000 zdravih mož in žena, ki so vsi pripravljeni dati svojo kri, kadar se bo isto potrebovalo v slučajih ranjenih vojakov. Za to se je angleška medicina pripravljala že dolgo pred vojno, da se je napravilo potrebne preiskuse in zapisalo in razdelilo imena po kakovosti krvi, ki jo ima ta ali ona oseba. Doma v Angliji je poseben zdravniški oddelk, ki mora skrbeti, da je vedno dovolj krvi na razpolago za pošiljatev na fronto. V treh urah je kri lahko na sanitetnih postajah za fronto. Te edinike imajo vedno pripravljene 400 pintov krvi.

ŠPANJA NIMA VEČ CENZURE

Madrid. — Španska vlada je oprostila vse špansko časopisje vladne cenzure. Toda uredniki in dopisniki bodo osebno odgovorni za vse, kar bo tiskane ga v časopisih. Cenzura je pa v veljavi še naprej za vse tujezemske časnikarske poročevalce, ki od tukaj pošiljajo vesti svojim časopisom.

Še bolj mrzlo

Vremenski prerok nas "tolaži," naj se lepo privadimo mrzlega vremena, ker nas bo obiskal še občutnejši mraz.

Vaja za Baragov zbor

Danes zvečer ob 6:30 se vrši pevska vaja za dekliški Baragov zbor. Starše se prosi, naj opozore deklice, da pridejo k vaji točno.

V bolnišnico

Andrew Sterbenk, 1126 E. 61st St. se nahaja v Lakeside bolnišnici, kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

Finci, ki so zrasli v teh krajih in ki poznajo vsako ped zemlje, so se z lahkoto in veliko naglico premikali na smučkah po gozdovih. Obklečeni so bili v belo in bili tako skoro nevidni sovražniku. Rusi so se pomikali za njimi s svojimi težkimi vozovi in tanki po odprti cesti in so bili v svojih temnih uniformah kaj vidna tarča finskim krogam.

Finci so zajeli dolgo kolono ruskega vojnega materiala na severnem bregu jezera Kianta. Fincem je padlo v roke 250 truckov, 400 do 500 voz, 15 tankov, 4 topovi za obstreljevanje letal, več kot 300 konj, 27 poljskih topov, mnogo medicinskih potrebščin, radio aparatov in veliko poljskih kuhinj.

Ruski ujetniki pripovedujejo, da je resnica, kar se je že toliko govorilo, da so ruski poveljniki nastavili strojnice proti lastnim vojakom, če so se obotavljali iti proti finskim linijam. Na ujetnikih se vidi, da so sicer dobro oblečeni, toda ne dovolj gorko za te kraje. Skoro noben ruski vojak nima rokavic in malo jih ima gorke kape.

Hitlerju je žal, ker ni razbil Prage

Paris, 3. jan. — Pasivna rezistenca, sabotaža in demonstracije v Pragi in sploh po vsem Češkem in Moravskem, povzročajo baže Hitlerju take skrbi, da se je izrazil, da mu je žal, ker ni pri svojem pohodu na Prago, mesta popolnoma razdejal. Sicer je pa zagrozil, da do tega še lahko pride, če bodo Čehi nadaljevali s svojimi aktivnostmi proti nemški vladi.

Tako se pripoveduje, da so se nekega dne pripeljali do orožarne Jancek v bližini Prage trucki, da odpeljejo 30,000 pušk za nemško armado. Vodstvo tovarne je puške izročilo, ker je bilo že prej obveščeno, da bodo prišli trucki. Toda čež par ur so dospeli pravi nemški trucki po puške in tedaj se je videlo, da so puške odpeljali češki zaročniki. Policija je v skrbeh, kje so zdaj te puške.

Dan za dnem prihajajo v Pariz mladi češki fantje, ki so ubežali iz Češke in Moravske, da vstopijo v češko legijo na Francoskem. Ti pripovedujejo, kako je nemška vlada na delu, da uniči vsako češko inteligenco. Češke šole so jim zaprli, na nemških pa češki dijaki ne dobe vstopa. Sili jo jih pa, naj gredo delat kot navadni delavci za armado.

NADLOGA DIVJIH KONJ

Boise, Idaho. — V južnem delu države Idaho se pase po vladnih pašnikih toliko divjih konj, da so postali že prava nadloga. Vlada daje te pašnike na razpolago živinorejcem in zdaj so se pa razpasli divji konji, skoro nič vredni, ki požro vso boljšo travo. Lokalne in državne oblasti bodo skušale izgnati to nadlogo, ki je po raznih krajih na zapadu precej škodljiva.

Ko so hrastli šumeli

ZGODOVINSKI ROMAN

Ves Izbornik je bil, razen srednje velikega trga v današnjem mestu, stisnjen v trdnjavo.

Na levo od njega je, kamorkoli je človek pogledal, kakor mehke gube preproge, vržene na polne hribe, zelenel sam gozd.

Na desni je bilo pobočje brega bolj strmo in višje; mestoma se je kakor skladaste žolte stene in skale dvigalo visoko nad dolino reke; nad ostrim rtičem, ki je padal s tega brega v dolino, se je izza vrhov gozda blestel križ za drevjem skrite cerkve.

"No, pol pota smo že napravili!" je rekla bojarinja in se pokrižala, zroč na kupole cerkve. "Ali bo mati protopopica vesela, ko nas nič ne pričakuje!"

Tasja je zaploskala v dlani in poskočila na mestu.

"O, kako sem vesela, da bom videla krstno botro!" je vzkliknila. "Grunja, letiva naprej, katera bo hitrejša!" — in ne čakaje odgovora je deklica šinila po cesti nizdol; črne kite so ji odletale z ene strani na drugo.

"Kam, kam? Padeš!" je kričala mati, toda Tasja je že izginila v globeli.

Godrnjaše na hčer je šla bojarinja kakor raca za svojim zarodom z Grunjo po cesti.

Tam je bilo opravka; od kočije so izpregli prvih šest konj in z verigami zavrli kolesa tako, da si niso mogla vrteti; zavrli so tudi ostale vozove, vsi ljudje so z njih in prevoz se je, vijoč se kakor kača, začel spuščati po klancu.

"Zakaj si, Grunjuška, nekako nevesela?" je vprašala Alena Ivanovna.

"Ne, nič..." je odvrnila, "glava me malo boli."

"To je najbrž od sonca, ki te je opeklo! Čakaj, takoj ti dam kadulje in do jutri preide. A kje je Tasja, moj Bog!" je zdajci glasno zakričala in se počila po bokih. Oh, ta porednica; njej je prav podobno, da prileti pred njo v mesto..."

"Nič ne de, ne bodo za zlo vzeli!" je odgovorila Grunja, gledala naprej in se nasmehnila.

Tasja je bila resnično že na polovico klanca do trdnjave.

"Kako ne bodo za zlo vzeli?" je srdito rekla bojarinja. "Razkuštrano dekle udere samo v mesto — komu je to podobno?"

Med godrnjanjem Alene Ivanovne sta dospeli do reke in šli čeznjo po plavajočem mostu; na drugem bregu so vpregli konje v kočijo, odvrli kolesa, se usedli in konji so krenili v hrib med krikom in poganjanjem voznikov.

Privozivši na vrh je kočija zavila na desno k trdnjavi; nad katerimi je bilo videti ikono Nikolaja Ugodnika, in ropotaje zavozila pod oboke. Pri vratih so stali, smehljaje se na vsa usta, in se nizko klanjali s sekirami oboroženi stražarji. Golovljeve in Grunjo so dobro poznali v Izborniku.

Kočija je zdrdrala v trdnjavo in se tako ustavila pred starinsko cerkvijo—Nikolajevsko stolnico; dalje se radi tesnih ulic s kočijo ni moglo peljati.

Komaj so zaropotala kolesa pod oboki vrat, že so se začela okenca najbližjih hiš odpirati, iz njih so pogledovali ženski in moški obrazi, in bojarinja in Grunja še nista utegnili stopiti iz kočije, že ju je obstopilo in pozdravljalo dvajset ljudi.

Ko sta se z vsemi pozdravili in pogovorili, sta v spremstvu slug krenili v eno izmed ozkih mestnih ulic — ki je bila tako široka, da jo je bilo z razproštrtimi rokami mogoče zagraditi, — že jima je naproti hitela z glasnimi

in veselimi vzkliki nova gruča ljudi — debela mati protopopica z družino in s Tasjo.

Osmnajsto poglavje

Izborniki protopop Avdej je slovel po vsej Pskovski zemlji. Nasprotno od drugih svečnikov, ki so le s težavo pisali in brali, da nekateri celo sploh niso znali čitati, je bil on velik poznavatelj pisma. Tiskane knjige, ki so se še nedavno pojavile za mejo pri Nemcih, na Ruskem takrat niso bile znane in so jih nadomestovali rokopiši.

Oče Avdej jih je marljivo iskal po samostanih in, kakor se pravi, trepetal za vsako vrstico. Njegovi otroci s protopopico so bili že odrasli, skrbni ni bilo, denarcev dovolj, lahko se je ves zakaopal v svoje zvitke in stare letopise, ki jih je, boječ se požara, hranil v stenskem skrovišču v oltarju stolnice. Znal je mnogo, kar je bilo očem drugih kakor s temno zaveso prikrito; medtem je on vedel tudi, "odkod je ruska zemlja prišla in nastala."

Toda svojega znanja ni hranil samo zase: imel je učence, o katerih je upal, da bodo čuvali za njim zaklad, ki ga je zbral, in nadaljevali njegovo delo — širjenje prosvete v Rusiji.

Kar se je protopopu Avdeju zdelo, to se je izpolnilo: ob njegovih sveč se je potem v Rusiji prižgalo mnogo sveč, kakor na dan praznika pred ikonostasom!

Človek srednje rasti, suh, z okroglo belo brado in lasmi, mehki v besedah in kretnjah, je bil zelo podoben evangelistu Marku, naslikanemu pred poldrugsto leti na eni izmed sten njegove stolnice.

Daleč naokoli sloveča je bila tudi mati protopopica, bela kakor mleko, z očmi kakor česnje, rdeča in obilna Fedosja Pavlovna: take gostoljubne ženske, kakor je bila ona, ni bilo na sto vrst naokrog! Šlo ji je že na petdeset let, toda po obrazu in kretnjah jih ji ni bilo mogoče soditi več nego trideset.

Izbornik je ležal prav pri livonski meji in je služil Pskovu za prednjo brambo; mesto je bilo, dasi ne veliko, vendar tako važno, da je imelo celo svojega namestnika.

Toda kdor od imenitnih ljudi je potoval tod skozi, se je ustavil pri protopopu in ne pri namestniku: tak je bil običaj do

brih dvajset let, torej se tudi ni izpreminjal.

Bojarinja Golovljeva je računala, da bo v Izborniku samo prenočila, a zjutraj zgodaj odpotovala, tako da bi za večernice dospela v Pečere, toda ni šlo po njenem: mati protopopica gostov, in še takšnih — krstno hčer z materjo! — ni pustila tako hitro.

Tasja in Grunja sta se s protopopovi hčerami po volji nahodili po okolici Izbornika v teh dveh dneh, ki sta bili v gostih pri njih. Razume se, da sta obiskali tudi Slavjanske studence, ki še dandanes vro iz kamenite rebri v devetih strujah; posetili sta Knjaž — pokopališče na hribu, na katerem pod široko kamenito ploščo spi večno spanje knez Truvor. Pogledali sta tudi v Nikolski monastir, ki je stal na starom gradšču za pokopališčem na ostrem rtu nad širokim zalivom reke.

Šele tretji dan je protopopica izpustila svoje goste. Kočija pa ni zapeljala v mesto, temveč je čakala svoje gospodarice tam, kjer je nočevalo in stalo te dni vse vozovje — v vasi petih, šestih hišic, razmetanih po hribu takoj za trdnjavo.

Protopop z rodbino je spremljal goste prav do kočije, in ko so bili poslovali, so on in njegova družina še dolgo gledali za oddaljenimi se vozovi. Slednji se je znatno skrčil: trije vozovi z vsakovrstnim živim so ostali v gostišču protopopice.

Od Izbornika do Pečere je dvajset poprišč. Cesta gre s hriba na hrib, zdaj pada v dolino, zdaj se spenja v klanec. Vse, kar je mogoče z vrh hribov obseči pogled, je bil sam nepretrgan vekovni hrastov gozd. Brez konca in kraja se je razprostiralo njega zelenje, kakor z valovi pokrito morje. Na tisoče ptic, kakor rojev čebel nad uljnjakom, se je glasilo in pelo v vedrem, svežem listju. V njem se je nahajalo brez števila živali: poleti se je zgodilo, da so prišli medvedje prav na cesto in si ogledovali redke popotnike; pozimi so potovali ljudje v velikih trumah in pod varstvom po njej — prevladovala so trope volkov; zori, losi, epri in koze pa so se v vsakem letnem času klatile v črelah tod.

In ni čudno: les se je raztezal na tisoče vrst; začel se je pri Mazurskih jezerih, šel preko vse Litve in Livonije ter se zlivljal nato v temen iglast gozd, ki je zalival Tversko, Novgorodsko in Premsko zemljo.

Toda ne le medvedi in volkovi, bolj pogosto nego zveri so se klatili po cestah v gozdu ljudje. Neseča je bila za maloštevilne potnike, ako so se srečali z glumači; ti so bili enake vrednosti kakor

razbojniki! Še huje pa je bilo srečati se z malimi objezdnimi četami livonskih vitezov, ki so neredkokrat delali krvave sprehoze po obmejnih krajih.

Zato je del jezdecev odrinil iz Izbornika že na čelu prevoza, imajoč dve sto sežnjev pred seboj dva opazovavca, ki sta pozorno izsledovala, ali ni kake nevarnosti. Vozovi niso zaostajali, temveč so vozili tik drug za drugim.

Alena Pavlovna se je vznepokojala. Sasja in Grunja pa sta bili docela brezskrbni; Tasja je venomer skakala iz kočije in kakor kozica letala v notranjost gozda zdaj po cvetice zdaj po jagode.

Bojarinja se je obračala, iskaje z očmi hčer, ki se je zgubila med drevjem, in začela kričati, a Tasja je, glej, priskakala iz grmovja daleč spredaj, vsa zarečca, srečna kakor srečen metulj, opojena z vonjem trav in cvetov ter z božanjem sonca, planila v kočijo in nagajala zdaj materi zdaj Grunji, ali pa se je zavalila na blazine, da se oddahne.

"Mamica, Grunja!" so se neprestano slišali vzkliki, "poglejta no cesto, kakšna je — vsa rdeča. A tu belata. ... Tam pa rumena, rumena!"

Resnično je cesta tekla po debelih plasteh raznobarvne gline, ki so se od strani pojavljale na površju zemlje. Zlasti lepi in pisani so bili sloji peska in gline v soteskah, kadar se je bilo treba spustiti vanje z zavrtimi kolesi.

Ni bilo drage brez potočka, ki se je žuboreče vil po njenem dnu pod leskovim grmovjem in kresnim grozdjem. V tokavah je bilo sveže in prijetno in v eni izmed njih je bil kratko pred poldnem določen odmor za obed

Prevoz se je ustavil. Njegov reditelj, stari hišni služabnik Golovljevič, Luka, je šel na konju daleč v gozd, izbral udobno in od ceste oddaljeno mesto ter popeljal tja vse ljudi in vozove.

Na neveliki jasi so med dvema košatima hrastoma izpregli konje, jim speli noge in jih pustili, da so se pasli po visoki sočni travi; ob potoku so zakurili dva ognja in začeli pripravljati obed.

Po obedu so za utrujeno bojarinjo pognili pernico in ona je legla, da se v senci pod hrastom odpočije; Tasja in Grunja pa sta se dali zapeljati z jagodami, ki so kakor koralna ogrlica rdele vzdolž potoka, in tako zabredli nazaj prav do ceste. Zdajci je Tasja vzkliknila in stopila bliže h Grunji: pet korakov od nje je na črnem, od viharja podrtim brestu sedel neznan človek.

"Ne bojte se!" je rekel, videč zmedenost deklice. Prikupni nasmeh, s katerim je izrekel te besede, in prijetni glas sta takoj obodril Tasjo.

"Saj se tudi ne bojim!" je iskreno odgovorila. "Nas je mnogo tukaj!"

"Vem..." je odgovoril neznanec.

"Kako veš?"

"Po sledovih se vidi: viš, koliko konj in voz je krenilo tod s ceste. Greste na božjo pot?"

"Na božjo pot," je rekla Tasja, "a ti? Ali si morda glumač?" je pristavila in si ogledovala platneno torbo, ki mu je stala ob nogah, in mislila, da opazi za njo sopol ali tamburin.

Neznanec se je zopet nasmehnil in vrgel z roko šop temnoplavih las nazaj, ki mu je bil padel na visoko čelo. Na obratih licah so se mu pri očeh poznale drobne

gubice; na videz bi se mu moglo dati kakih trideset let. Oblečen je bil preprosto, toda čisto, bosenoge so bile bele in niso bile videti žuljave.

"Ne, nisem glumač," je odgovoril in obrnil svoje sive, umne oči na Grunjo, ki ga je molče gledala. "Ali nisi, gospodična, hči pskovskega posadnika?" jo je vprašal.

"Da..." je rekla naglo.

"A ti, kdo si? Odkod jo poznáš?" se je hitro vmešala radovedna Tasja.

"Po obrazu se pozna: očetu je jako podobna. Srečna bo, znamenja so taka, pravijo!"

"No, a kdo sem jaz?" je vprašala Tasja, držeč se Grunje pod komolecem in kažoč svoj smejoči se obrazek izza njene rame.

"Ne vem..." je odgovoril tu-

jec, "a da si očetova hči, vidim!" "Eh, jaz sem pa mislila, da si vedež!" je nezadovoljno zategnila Tasja. "Morda si pa le vedež! Vedežuj nama!" je pristavila Tasja in oživela.

Neznanec je zmajal z glavo.

"Ne znam..." je odvrnil, "zakaj pa bi tudi vedeževal človeku? Rodi se, ženi ali možu se, vzreja otroke, potem pa gre v gomilo k pokoju in s tem je vse povedano!"

"Nikakor ni tako!" je rekla Tasja. "Vsi se ne ženijo in možijo. In nekateri so srečni, drugi pa so nesrečni..."

"Kaj je sreča in kaj nesreča — tega mi ne vemo!..." je nedoločno odgovoril neznanec. "Tudi nesreča je včasih k sreči in sreča kdaj v nesrečo vede..."

(Dalje prihodnjič)

Joseph Froberg iz Brockton, Mass. se na vse mile viže baše, samo da bi bil dovolj težak za zrakoplovno službo v ameriški armadi.

ZANESLJIVA POPRAVILA IN POSTREŽBA

Popravljamo radije za dom in avto, pralne stroje, peči in "cleaners."

PERUSEK FURNITURE CO.

809 East 152nd Street

Mulberry 9211

Odperto v ponedeljek, četrtek in soboto večer.

Ohranite ta kupon, je vreden 25¢

Ta kupon in 75¢ je za vstopnino dvem osebam na petkovo zabavo v dvorani cerkve sv. Vida, točno ob pol devetih zvečer.

Ohranite ta kupon, je vreden 25¢

Previdni in gospodarski ljudje

vedno najprej pogledajo

OGLAŠE

Ameriški Domovini

in potem gredo kupovat k trgovcu, ki v tem listu oglašuje.

Trgovci, zavedajte se nakupovalne moči slovenskega naroda in oglašujte svoje blago

AMERIŠKI DOMOVINI

Izplačalo se vam bo!